

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valentina Clevadî
Judecătorii: Iuliana Oprea, Galina Stratulat,
 Dumitru Mardari, Iulia Sîrcu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Gore Tudor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gore Tudor împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Tehnocrat” cu privire la încasarea penalității în legătură cu neexecutarea în termen a obligațiilor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Gore Tudor și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016,

c o n s t a ț ă

La 17 noiembrie 2014, Gore Tudor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Tehnocrat” cu privire la încasarea penalității în legătură cu neexecutarea în termen a obligațiilor și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 12 februarie 2014 a încheiat cu SRL „Tehnocrat” contractul nr. 12, potrivit căruia ultima s-a obligat să producă, livreze și monteze o poartă glisantă și o porțiță contra unei sume de 1400 euro. În calitate de avans pentru prestarea serviciilor, reclamantul a achitat la 01 martie 2014 administratorului pârâtei, Stelian Moraru, suma de 1000 euro, fără ca acesta să-i elibereze bon de casă, însă a fost întocmită o recipisă de confirmare a primirii banilor și stabilirii termenului de executare a contractului - 01 iunie 2014.

Indică Gore Tudor că deși și-a executat obligațiile asumate prin contract, SRL „Tehnocrat” până la depunerea cererii de chemare în judecată nu a produs, livrat și montat porțile menționate, ci s-a limitat doar la montarea țevilor din metal care urmează să servească drept stâlpi pentru instalarea porților. În scopul soluționării amiabile a litigiului, a contactat în mod repetat administratorul pârâtei, care însă a refuzat să răspundă la telefon.

Declară reclamantul că la 29 septembrie 2014 s-a adresat cu cerere prealabilă către SRL „Tehnocrat”, prin care a solicitat achitarea penalității în sumă de 12200 euro pentru 122 zile de întârziere a executării obligației prevăzute în contractul nr. 12, însă plicul remis în adresa pârâtei a fost restituit cu mențiunea precum că așa agent economic nu activează pe adresa mun. Chișinău str. Mihai Viteazul 19/1. Astfel, Gore Tudor prin publicarea anunțului în Monitorul Oficial nr. 313-318 (4952-4957) din 17 octombrie 2014, a preîntâmpinat SRL „Tehnocrat” despre necesitatea achitării penalității în sumă de 12200 euro prevăzute de Legea privind protecția consumatorului, pentru neexecutarea obligației de livrare și montare a porților în termen de cinci zile din momentul publicării anunțului. Însă, până în prezent pârâta nu și-a îndeplinit obligațiile asumate și nici nu l-a contactat pe Gore Tudor pentru a soluționa litigiul apărut.

Menționează reclamantul că ținând cont de faptul că art. 32 alin. (2) din Legea cu privire la protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 prevede că agentul economic urmează să achite consumatorului pentru fiecare zi depășită o penalitate în mărime de 10 % din prețul lucrării, pârâta se obligă să achite o penalitate în sumă de 22400 euro pentru 160 zile de întârziere, și anume 01 iunie 2014 – 11 noiembrie 2014.

Solicită Gore Tudor încasarea din contul SRL „Tehnocrat” a penalității în sumă de 416407,04 lei (echivalentul a 22400 euro) pentru neexecutarea în termen a obligațiilor asumate și încălcarea drepturilor de consumator, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, acțiunea a fost respinsă integral ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, a fost respins apelul declarat de către Gore Tudor și menținută hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 04 aprilie 2014.

La 20 octombrie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Gore Tudor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 și hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și încasare din contul SRL „Tehnocrat” în beneficiul lui Gore Tudor a penalității în sumă de 308523,21 lei (16660 euro).

În susținerea recursului, recurentul a invocat încălcarea de către instanțele ierarhic inferioare a normelor de drept procedural și aprecierea arbitrară a probelor ce au dus la soluționarea greșită a pricinii.

Consideră Gore Tudor eronat argumentul instanțelor ierarhic inferioare precum că dânsul nu ar fi asigurat prestatorul de servicii cu energie electrică, apă și alte condiții necesare pentru montarea porților glisante, or, în acest sens nu au fost prezentate de către intimata-pârâtă SRL „Tehnocrat” probe pertinente, concludente și utile în conformitate cu art. 118 CPC. Deși în cadrul examinării pricinii administratorul SRL „Tehnocrat”, Stelian Moraru, a afirmat că Gore Tudor nu ar fi executat obligațiile prevăzute de pct. 2.2.3 din contractul din 12 februarie 2014 și s-a obligat să prezinte probe în acest sens, ulterior acesta nu a mai prezentat nici o probă.

Indică recurentul că comportamentul de rea-credință al intimatei SRL „Tehnocrat” se confirmă și prin faptul că în rezultatul sesizării autorităților competente cu privire la desfășurarea ilegală a activității de antreprenor, încălcarea regulilor de efectuare a plăților în numerar și de ținere a contabilității, intimata a fost sancționată atât pentru indicarea greșită în actele de constituire a sediului, cât și pentru încălcarea regulilor de efectuare a plăților.

La 17 noiembrie 2016, în adresa intimatei SRL „Tehnocrat” a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Gore Tudor cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimata nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2016, recursul depus de către Gore Tudor a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) CPC prevede că la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 12 februarie 2014 între Gore Tudor și SRL „Tehnocrat” a fost încheiat contractul nr. 12, obiectul căruia a constituit producerea, livrarea și instalarea de către ultima a unei porți glisante consolă automatizată și unei porțițe batante cu electrolacăt, contra sumei de 1400 euro (f.d. 25).

La 01 martie 2014, Gore Tudor a achitat conform pct. 3.2 din contract avans în sumă de 1000 euro, în acest sens fiind întocmită o recipisă semnată de către administratorul SRL „Tehnocrat”, Moraru Stelian, conform căreia părțile au stabilit și termenul de executare a contractului - 01 iunie 2014(f.d. 12).

În legătură cu faptul că în termenul stabilit, SRL „Tehnocrat” nu și-a executat obligațiile contractuale de instalare a porților, la 17 noiembrie 2014 Gore Tudor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Tehnocrat” cu privire la încasarea penalității în legătură cu neexecutarea în termen a obligațiilor.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, acțiunea a fost respinsă integral ca neîntemeiată.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel, au invocat drept temei de respingere a acțiunii civile faptul că reclamantul Gore Tudor nu a executat obligația corelativă prevăzută de pct. 2.2.3 din contractul nr. 12, care prevede obligația acestuia de a crea condițiile necesare pentru instalarea porților, și anume: asigurarea existenței energiei electrice, apei la locul instalării obiectului situat în raionul Dubăsari, satul Pîrîta, precum și pregătirea suprafeței pereților pentru montare conform cerințelor, înlăturarea obiectelor din zona unde urmau a fi instalate porțile.

Cercetând materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că în referința depusă de către intimata-pârâtă SRL „Tehnocrat” în cadrul examinării pricinii în prima instanță, aceasta a menționat că la 01 iunie 2014 potrivit obligației asumate și-a executat cu bună-credință și diligență lucrările de producere și transportare a porții glisante și porțiței, însă instalarea nu a putut fi realizată deoarece lipseau condițiile necesare pentru instalarea obiectului prevăzute de pct. 2.2.3 din contractul nr. 12, adică beneficiarul Gore Tudor la rândul său nu-și executase obligația asumată prin contract (f.d. 43-46).

Totodată, în ședința de judecată a instanței de fond din 22 octombrie 2015, administratorul SRL „Tehnocrat”, Stelian Moraru, a înaintat cerere privind acordarea unui termen pentru prezentarea probelor ce confirmă neîndeplinirea de către Gore Tudor a condițiilor prevăzute de pct. 2.2.3. - înregistrări audio, video și martorul Stratieciuc Alexandru (f.d. 54 verso). Prin încheierea protocolară a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, cererea administratorului SRL „Tehnocrat” a fost admisă, ședința fiind amânată pentru 25 ianuarie 2016. Însă, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, ulterior administratorul Stelian Moraru nu s-a mai prezentat în ședința de judecată pentru a prezenta probele nominalizate.

La fel, în cadrul examinării pricinii în ordine de apel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 14 septembrie 2016 administratorul SRL „Tehnocrat”, Stelian Moraru a declarat că Gore Tudor deși s-a obligat să pregătească locul pentru instalarea porților nu a executat această condiție, fără însă a prezenta careva probe în acest sens (f.d. 92-93).

Analizând circumstanțele expuse, instanța de recurs constată că nu este clară stabilirea de către instanțele ierarhic inferioare a nerespectării de către Gore Tudor a prevederilor pct. 2.2.3 din contractul nr. 12 din 12 februarie 2014, în condițiile în care la materialele pricinii nu se regăsește nici o probă ce ar confirma faptul că de către recurentul-reclamant nu au fost create condițiile necesare pentru instalarea porților.

Se reține că într-adevăr potrivit pct. 2.2.3 din contract, clientul se obligă să creeze condiții necesare pentru instalarea obiectului (energie electrică, apă, pregătirea suprafeței pereților pentru instalare conform cerințelor, înlăturarea obiectelor din zonă, unde urmează să fie instalat obiectul, etc.)

Astfel, clauza contractuală dată prevede un șir de condiții ce urmează a fi create de către client pentru instalarea obiectului de către prestator, iar la caz, SRL

„Tehnocrat” nu a concretizat care anume condiții nu au fost îndeplinite de către Gore Tudor, indicând doar la general că ultimul a încălcat prevederile pct. 2.2.3.

La rândul său, atât prima instanță, cât și Curtea de Apel Chișinău nu au specificat care anume condiții nu au fost create de către Gore Tudor pentru instalarea porților, ci au enumerat toate condițiile prevăzute de pct. 2.2.3 din contract precum că Gore Tudor nu a asigurat existența energiei electrice, apei la locul instalării obiectului situat în raionul Dubăsari, satul Pîrîta, nu a pregătit suprafața pereților pentru montare conform cerințelor și nu a înlăturat obiectele din zona unde urma a fi instalate porțile, nefiind astfel clară concluzia instanțelor de judecată, în condițiile în care materialele cauzei nu atestă careva date privind neîndeplinirea de către recurent a condițiilor enumerate.

În circumstanțele relevate, instanța de recurs constată că contrar standardelor procedurale recunoscute, instanțele ierarhic inferioare au soluționat prezenta pricină fără să-și motiveze soluțiile și concluziile, fără să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre, limitându-se în partea motivării doar la mențiunea că Gore Tudor nu a respectat prevederile contractuale ce i se revin, fără însă a indica probele pe care și-au întemeiat concluziile.

Or, în conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivarea hotărârii se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Însă, la caz, Curtea de Apel Chișinău pronunțând decizia din 14 septembrie 2016 a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătoresc, examinînd pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

Ținînd cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva eroare judiciară și reiterînd inexistența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre

rejudecare în instanța de fond (art.432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), Colegiul consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural și nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Gore Tudor, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Gore Tudor.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gore Tudor împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Tehnocrat” cu privire la încasarea penalității în legătură cu neexecutarea în termen a obligațiilor și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iulia Sîrcu